

PRESEK

List za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje

ISSN 0351-6652

Letnik 16 (1988/1989)

Številka 3

Strani 140-141

Sandi Klavžar:

TURINGOVA NAGRADA

Ključne besede: novice.

Elektronska verzija:

<http://www.presek.si/16/930-Klavzar-Turing.pdf>

© 1988 Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije

© 2010 DMFA - založništvo

Vse pravice pridržane. Razmnoževanje ali reproduciranje celote ali posameznih delov brez poprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

TURINGOVA NAGRADA

Vsi prav gotovo poznate *Nobelovo nagrado*. Od 1901 jo podeljujejo za fiziko, kemijo, medicino, literaturo in mir, od leta 1969 pa tudi za dosežke v ekonomiji. Ste se že vprašali, zakaj ne obstaja Nobelova nagrada za matematiko? Pravijo, da je razlog povsem preprost. Ustanovitelj nagrade, A. Nobel (1833 – 1896), naj bi namreč imel zasebne težave z nekim matematikom. Seveda pa matematiki zato niso brez nagrad. Največje priznanje zanje je *Fieldsova medalja* in ta matematiku pomeni toliko kot Nobelova nagrada.

Tudi za dosežke na področju računalništva ne obstaja Nobelova nagrada. To je seveda povsem razumljivo, saj za časa Alfreda Nobela ne moremo govoriti o kakšnem razcvetu računalniške znanosti. Zanje obstajajo druge nagrade, med katerimi je najbolj cenjena *Turingova*. Od leta 1966 dalje jo podeljuje organizacija ACM (Association for Computing Machinery), imenuje pa se po angleškem matematiku A. Turingu (1912 – 1954), ki se je ukvarjal tudi z računalništvom (pa naj še kdo reče, da matematika in računalništvo nista v sorodu). Turing je v letih 1936 – 1938 delal na Univerzi v Princetonu skupaj z znanim logikom A. Churchem in iz tega obdobja izvirajo njegova najpomembnejša dela. Med drugim je vpeljal koncept stroja, ki ga imenujemo *Turingov stroj* in predstavlja enega najpomembnejših konceptov sodobnega teoretičnega računalništva.

Poglejmo si seznam dosedanjih nagrajencev.

1966	A. Perlis	1977	J. W. Backus
1967	M. V. Wilkes	1978	R. W. Floyd
1968	R. M. Hamming	1979	K. E. Iverson
1969	M. Minsky	1980	C. A. R. Hoare
1970	J. H. Wilkinson	1981	E. F. Codd
1971	J. McCarthy	1982	S. A. Cook
1972	E. Dijkstra	1983	D. M. Ritchie in K. Thompson
1973	C. Bachman	1984	N. Wirth
1974	D. Knuth	1985	R. M. Karp
1975	A. Newell in H. Simon	1986	J. Hopcroft in R. Tarjan
1976	M. Rabin in D. Scott	1987	J. Cocke

Med nagrajenci so mnoga znana imena. Pri nas je verjetno še najbolj znan N. Wirth, saj sta v slovenščino prevedeni dve njegovi knjigi: "Računalniško pro-

gramiranje" in "Računalniško programiranje, 2. del", ki sta pri DMFA SRS izšli v zbirki Izbrana poglavja iz matematike. Če pazljivo berete Presek, ste spoznali tudi D. Knutha. M. Lokar je v 6. številki lanskega Preseka na kratko opisal enega najboljših urejevalnikov besedil $T_E X$, katerega avtor je sam Knuth. Za konec na kratko predstavimo še nagrajenca za leto 1987. J. Cocke je doktoriral iz matematike (kaj sem rekel!) leta 1956 in od tedaj dela v raziskovalnih laboratorijih IBM. Njegovi glavni področji raziskovanja sta teorija prevajalnikov in arhitektura zmogljivih računalnikov. Na obeh področjih je dosegel nekaj temeljnih rezultatov.

Sandi Klavžar